

ŚWIĘTA WIELKANOCNE TUŻ -TUŻ

Kilka słów o Wielkanocy

Wielkanoc to drugie najważniejsze święto religijne dla Polaków. W tym roku jest obchodzone **17 kwietnia**.

Wielkanoc poprzedza czterotygodniowy post, podczas którego każdy wierzący narzuca sobie postanowienie, aby zmienić się wewnątrz. Jedni nie oglądają przez te cztery tygodnie telewizji, kolejni nie jedzą słodczy, a jeszcze inni codziennie chodzą do kościoła.

W przeciwieństwie do Świąt Bożego Narodzenia Wielkanoc jest obchodzona podobnie w każdym domu. Wszyscy domownicy wybierają się razem do kościoła, aby poświęcić koszyczek. W nim zazwyczaj znajduje się chleb, jajko, sól, wędlina, ser, chrzan i ciasto. Każda z tych rzeczy ma swoją symbolikę.

Niezależnie jednak od tego, ile przygotowań wymagają czasami święta Wielkanocne, jest to czas, który spędza się z rodziną. Czas, w którym można odpocząć od stresu dnia codziennego, wyłączyć się i zresetować.

Tradycje wielkanocne

Tradycje wielkanocne w Polsce są nam dobrze znane – powtarzamy je co roku. Wszyscy kojarzymy karnawał, lany poniedziałek czy Niedzielę Palmową.

Oto dwie z nich - dla przypomnienia

Malowanie jajek to jedna z najbardziej wyczekiwanych przez dzieci tradycji. Wywodzi się jeszcze ze starosłowiańskich wierzeń, gdzie jajko miało bardzo ważne znaczenie. Symbolizowało siły vitalne i podobnie jak dzisiaj – początek nowego życia. Pośredniczyło między światem ludzkim, a duchów i bogów. Obecnie wszystkie kolorowe jajka zwieemy pisankami, ale mamy także k r a s a n k i i oklejanki.

Poniedziałek Wielkanocny kojarzy nam się przede wszystkim z oblewaniem wodą innych osób. Zwyczaj wiąże się z dawnymi praktykami pogańskimi, gdzie ma symbolizować oczyszczenie z zimowego brudu i budzenie się przyrody na wiosnę. Dawniej wierzono, że im mocniej została oblana panna, tym ma ona większe szanse na rychłe zamążpójście. Dzisiaj znany jako **śmigus-dyngus**.

Informacje zebrała **Julia Bujakiewicz**

Ważne tematy:

- **ŚWIĘTA WIELKANOCNE TUŻ-TUŻ**

W tym numerze:

- CIEKAWOSTKI HISTORYCZNE - 2-3**
O MAJORZE WAŁAWIE DUDKU I ZBRODNI KATYŃSKIEJ
- KĄCIK WIERSZOKLETÓW 3
- WYWIAD Z PANIĄ MONIKĄ WYSOCKĄ 4
- LEKCJE UKRAIŃSKIE- GO Z KASIA 4

Ciekawostki historyczne - o majorze Waławie Dudku

31 marca 1892 roku urodził się gen. Stanisław Maczek, dowódca 1 Dywizji Pancernej, jedna z najwybitniejszych osób polskiej wojskowości, która także zasługuje na osobny artykuł. Jednym z żołnierzy gen. Maczka był major **Waław Dudka**, żołnierz 1 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej Lekkiej.

Na świat przyszedł 9 kwietnia 1917 roku w Opocznie, natomiast młodość spędził w Tomaszowie Mazowieckim. Po ukończeniu gimnazjum w 1937 roku wstąpił do Szkoły Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim i Trauguttowie. Tam zastał go wybuch wojny. 1 września został awansowany do stopnia podporucznika, a 16 września został odznaczony Krzyżem Walecznych za obronę dworca w Brześciu nad Bugiem. Po zakończonej Kampanii Wrześniowej przez Węgry i Jugosławię przedostał się do Francji, gdzie wstąpił do nowo tworzonej jednostki Wojska Polskiego. Po klęsce Francji razem z innymi polskimi oddziałami ewakuował się do Wielkiej Brytanii. Rozpoczął służbę w 1 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w składzie 1 Dywizji Pancernej jako dowódca 3 Baterii I Dywizjonu. Po bitwie pod Falaise został adiutantem dowódcy pułku, za swoją dzielną służbę odznaczony orderem Virtuti Militari, wieloma odznaczeniami polskimi i zagranicznymi.

Żołnierze 1 Pułku na stanowiskach

Po zakończeniu działań wojennych wrócił do Wielkiej Brytanii. W 1947 roku został awansowany do stopnia majora. Pozostał na emigracji i tam założył rodzinę. Był wiceprezesem Związku Artylerii Przeciwlotniczej, aktywnie działał na

rzecz Polonii w Londynie jako współorganizator polskiej szkoły i parafii. Często odwiedzał swoją rodzinę w kraju i miał nadzieję na powrót do Polski, niestety nie pozwoliła na to sytuacja polityczna i pogarszający się stan zdrowia. Zmarł 6 marca 1981 roku w Londynie. Zgodnie z jego ostatnią wolą mundur, odznaczenia oraz dokumenty zostały przekazane przez wdowę po mjr., panią Czesławę Dudek, do muzeum w jego rodzinnym mieście, Tomaszowie Mazowieckim, gdzie do dziś jest prezentowany mundur majora Waławy Dudka.

Oto przykładowa sylwetka żołnierza 1 Pułku z marca 1945 roku wraz z opisem.

Na zdjęciu prezentowana jest sylwetka kanoniera 1 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej.

Na jego umundurowanie i wyposażenie składa się:

- ◆ Hełm Mk. II z nałożoną siatką maskującą,
- ◆ Komplet mundurowy Battle-Dress P40,
- ◆ Szalik amerykański,
- ◆ Kamizelka leather jerkin,
- ◆ Opinanace,
- ◆ Skórzane trzewiki.

Chcę Wam również opowiedzieć o **zbrodni posiadającej znamiona ludobójstwa**, zbrodni, która kwalifikowana jest jako zbrodnia przeciwko ludzkości, popełniona przez NKWD przez rozstrzelanie wiosną 1940 roku co najmniej 21 768 obywateli Polski.

Polski Cmentarz Wojenny w Katyniu – zarys masowych mogił

ZBRODNIĄ KATYŃSKĄ

Po inwazji Armii Czerwonej 17 września w sowieckiej niewoli znalazło się 250 tys. jeńców.

19 września szef NKWD Ławrientij Beria nakazał utworzenie Zarządu do Spraw Jeńców Wojennych i Internowanych oraz utworzenie sieci obozów jenieckich. W październiku 1939 roku Sowieci zaczęli zwalniać szeregowych, natomiast w tym samym czasie utworzono 3 obozy jenieckie: w Starobielsku i Kozielsku dla oficerów WP oraz w Ostaszkowie dla funkcjonariuszy Policji Państwowej, Korpusu Ochrony Pogranicza i innych służb oraz dla wielu rezerwistów, którzy w XX - leciu międzywojennym byli inżynierami, nauczycielami, urzędnikami itd. W Moskwie pojęto wówczas decyzję o wymordowaniu polskich oficerów, ponieważ uznano ich za wrogów władzy sowieckiej i niezdatnych do resocjalizacji. Mówi się też o osobistej zemście Stalina za klęskę w wojnie polsko-bolszewickiej, ale bardziej prawdopodobna jest wersja o pozbawieniu narodu polskiego elity intelektualnej, która mogłaby zachęcać Polaków pod okupacją sowiecką do stawienia oporu czy wspierać odrodzenie polskiej państwowości.

To funkcjonariuszom NKWD zlecono wykonanie egzekucji na mocy rozkazu „O rozładowaniu więzień NKWD USRR i BSRR”. 22 marca wyjechał pierwszy transport oficerów skazanych na egzekucję, niewielu żołnierzom udało się ocalić w ostatniej chwili. **Egzekucje zakończyły się w maju 1940 roku**, wielu funkcjonariuszy NKWD piło na umór lub popełniało samobójstwo, nie mogąc wytrzymać psychicznie.

Dzięki wspomnieniom Enkawudzystów, pamiętnikom pisanim przez żołnierzy i aktom z ekshumacji polskich jeńców możemy dokładnie odtworzyć drogę, jaką przebywali skazani. Nakładano im na głowę płaszcz, związywano ręce z tyłu, prowadzono nad otwarte groby i tam strzałem w potylicę byli zabijani. w ten sposób zamordowanych zostało około 21 tys. żołnierzy. Groby oficerów odkryli Niemcy w kwietniu 1943 roku i to oni właśnie stworzyli termin **Zbrodni Katyńskiej**.

W pierwszej ekshumacji wydobyto około 420-0 ciał. Zbrodnia była ukrywana przez Rosjan i zrzucana na Niemców aż do 1992 roku, kiedy to Borys Jelcyn oficjalnie przeprosił za popełnioną zbrodnię i ukazał dokument z rozkazem o zamordowaniu polskich oficerów sporządzony przez Berię.

Naramienniki i banknoty wykopane w czasie pierwszej ekshumacji.

Artykuły historyczne przygotował Mikołaj Jacyna

KĄCIK WIERSZOKLETÓW

Otworzyli grób masowy
Wpadł tlen w martwe płuca
Nikt nie mówi nic, cisza głucha
Oglądają ciała, mają rany głowy

Błyszczą czaszki i medale w piachu
Widać kości, czapki, buty
Odznaki, fajki, mundury
Nikt nie mówi nic, to dolina strachu

Świecą orzelki między korzeniami
Notesy i różańce w martwych dłoniach
Widać ślad po kuli na skroniach
Szepcą martwe usta, módlcie się za nami

Na piersiach Odznaki
W kieszeniach zdjęcia rodzinnych

stron
Ojców, matek, kolegów, dzieci,
żon
Panuje cisza, milczą nawet ptaki

Ręce związane, głowy zakryte
W zgnitych kieszeniach papierosnice
I pytają wszyscy, niemo, skrycie
Kto zabrał im życie?

Mikołaj Jacyna

Zapraszamy na wywiad z nauczycielką geografii, panią Moniką Wysocką.

Uczniowie: Dzień dobry, chcielibyśmy przeprowadzić z Panią wywiad do naszej gazetki szkolnej.

Pani Monika Wysocka: Dzień dobry, z przyjemnością.

U: Jak się Pani dziś czuje, jaki ma Pani dziś dzień?

PM: Bardzo dobrze, dziękuję.

U: Co najbardziej lubi Pani w swojej pracy?

PM: Najbardziej lubię rodzinną atmosferę w tej szkole, współpracę, zrozumienie. Lubię to, że uczniowie mają duże poczucie humoru, dystans do siebie, można się z nimi i pouczyć, i pobawić. Lubię słuchać tego, co mają do powiedzenia, lubię z nimi rozmawiać. Nie lubię tylko sprawdzania sprawdzianów.

U: A dlaczego zdecydowała się Pani akurat na geografie?

PM: Pewnego dnia w liceum odkryłam, że bardzo łatwo mi przychodzi nauka geografii. Zawsze bardzo

chciałam podróżować po świecie, na początku było to palcem po mapie, ale kiedy byłam już starsza, to udało mi się to spełnić.

U: A gdyby nie nauka w szkole, to czym by się Pani zajmowała?

PM: Byłabym pilotem samolotów pasażerskich.

U: Co lubi robić Pani w wolnym czasie?

PM: Lubię czytać książki, chodzić na spacer z moim psem. Uwielbiam spędzać czas z moją rodziną.

U: A jak ocenia Pani lekcje zdalne?

PM: * *długa cisza* * Nie lubiłam zdalnego nauczania, uważam, że było nieefektywne i bardzo brakowało mi kontaktu z Wami.

U: Dobrze, bardzo dziękujemy Pani za wywiad. Życzymy miłego dnia.

PM: Dziękuję bardzo, wzajemnie!

Wywiad przeprowadzili:
Oliwia Jankowska i Mikołaj Jacyna

Zapraszam na LEKCJE UKRAIŃSKIEGO Z KASIA

Dzisiaj proponuję Wam słownictwo związane ze Świętami Wielkanocnymi.
W nawiasach podaję wymowę. Miłej nauki!

Яйце - [jajce] Jajko

Кошик - [koszyk] Koszyczek

Великдень - [welykdeń] Wielkanoc

Баранчик - [barancyk] Baranek

Свічка - [swiczka] Świeca

Свячена вода - [swiaczena woda] Woda święcona

Воскресіння - [woskresinnia] Zmartwychwstanie

Вербна неділя - [werbna nedilia] Niedziela palmowa

Паска - [paska] Babka

Верба - [werba] wierzba

WESOŁYCH ŚWIĄT ! - życzy zespół redakcyjny